

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства аграрної політики
та продовольства України

03.02.2025 № 555

**Методика
проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю**

I. Загальні положення

1. Ця Методика визначає особливості проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю з метою ідентифікації сорту та визначення сортової чистоти (далі – Методика).

2. Методика поширюється на Український інститут експертизи сортів рослин (далі – Інститут).

3. Інститут проводить науково-дослідну роботу у сфері ділянкового (грунтового) сортового контролю для встановлення відповідності зразка насіння контрольної проби стандартному зразку. Це здійснюється методом візуального порівняння ідентифікаційних ознак рослин, вирощених на контрольній ділянці, з рослинами, вирощеними на стандартній ділянці та/або з урахуванням офіційного опису сорту, за яким була проведена державна реєстрація сорту та/або державна реєстрація прав на сорт. Для овочевих культур враховуються також відомості, надані заявником з метою державної реєстрації сорту та/або державної реєстрації прав на сорт.

4. У цій Методиці терміни вживаються у такому значенні:

опис сорту – сукупність кодів прояву ідентифікаційних ознак сорту, за яким в установленому порядку проведено державну реєстрацію сорту та/або державну реєстрацію прав на сорт рослин і опубліковано в офіційному виданні Компетентного органу;

пункт дослідження – структурний підрозділ Інституту (філія), яким здійснюються польові дослідження з ділянкового (грунтового) сортового контролю;

сортova ідентичність – відповідність прояву морфологічних ознак рослин контрольного зразка офіційному опису сорту або стандартному зразку;

стандартна ділянка – це ділянка, на якій вирощуються рослини з насіння стандартного зразка сорту для встановлення ідентичності рослин контрольної проби;

страхова проба – частина насіння, відібрана з кожної контрольної проби для короткострокового зберігання (2 роки) пунктом дослідження Інституту. У разі необхідності ця проба може бути використана як стандартний зразок.

5. Інші терміни, які використовуються у цій Методиці, вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про насіння і садивний матеріал», «Про охорону прав на сорти рослин», постанові Кабінету Міністрів України від 08 вересня 2023 року № 964 «Про затвердження Порядку ввезення на територію України насіння і садивного матеріалу сорту, не занесеного до Реєстру сортів рослин України, але занесеного до Переліку сортів рослин Організації економічного співробітництва та розвитку, тих сільськогосподарських рослин, до схем сортової сертифікації яких приєдналася Україна, для цілей розмноження та подальшого вивезення за межі України» та Порядку проведення сертифікації насіння, видачі та скасування сертифікатів на насіння, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2023 року № 1210 (далі – Порядок сертифікації), Порядку підтвердження сортових якостей насіння ділянковим (грунтовим) та/або лабораторним сортовим контролем, затвердженого наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 30 квітня 2024 року № 1343, зареєстрованого Міністерством юстиції України 22 травня 2024 року за № 744/42089 (далі – Порядок), Схемах сортової сертифікації насіння Організації економічного співробітництва та розвитку, призначеного для міжнародної торгівлі, які переглянуті та схвалені рішенням Ради ОЕСР 22 грудня 2023 року (документ С(2023)167) (далі – Насінневі схеми ОЕСР).

II. Організаційні заходи з проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю

1. Інститут наказом визначає пункти досліджень, що будуть здійснювати ділянковий (грунтовий) сортовий контроль, та встановлює строки передачі контрольних проб насіння для включення їх у Програму виконання науково-дослідних робіт з ділянкового (грунтового) сортового контролю рослин ярого та озимого типів розвитку (далі – Програма) на поточний рік.

Контрольні проби, що надійшли пізніше, визначених для посіву, термінів зберігаються визначеним пунктом дослідження для закладання дослідів у наступному році.

2. Ділянковий (грунтовий) сортовий контроль здійснюється протягом одного вегетаційного періоду, в одному повторенні, на одному пункті досліджень.

3. Маса контрольної проби та стандартного зразка насіння, необхідних для підтвердження сортових якостей насіння методом ділянкового (грунтового) сортового контролю, наведена в додатку 1.

4. Суб'єкт контролю передає контрольні проби визначених партій насіння категорії сертифіковане, які підлягають підтвердженню сортових якостей насіння, супроводжуючи їх:

примірником (копією) акту відбору проби, визначеного Порядком сертифікації;
копіями повідомлень органу із сертифікації щодо визначених номерів партій, які підлягають підтвердженню сортових якостей насіння;

двома екземплярами акту приймання-передачі контрольних проб від суб'єкта контролю Інституту, підписаних суб'єктом контролю.

5. Контрольні проби для партій насіння категорій добазове насіння (далі – ДБ), базове насіння (далі – БН), сертифіковане насіння (далі – СН) (у випадках, передбачених Порядком), а також сортів овочевих культур, передаються суб'єктом контролю до пунктів досліджень разом із:

примірником (копією) акту відбору проби, визначеного Порядком сертифікації;
двома екземплярами акту приймання-передачі контрольних проб від суб'єкта контролю на пункти дослідження, які підписані суб'єктом контролю.

6. Відповідальна особа пункту дослідження перевіряє відповідність переданих контрольних проб, зазначених в акті приймання-передачі, та реєструє їх в журналі реєстрації надходження контрольних проб насіння для проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю (додаток 2).

У разі відсутності зауважень, обидва примірники акту приймання-передачі підписуються представником пункту дослідження. Один підписаний примірник акту зберігається в пункті дослідження, а інший повертається суб'єкту контролю. Акт приймання-передачі проб насіння та інші документи, що надсилаються разом із контрольним зразком, зберігаються в пункті дослідження упродовж трьох років.

7. У разі встановлення невідповідності контрольної проби насіння супровідним документам, неможливості її ідентифікації за відсутності пломбування, етикетки (через втрату або суттєве пошкодження етикетки) або ж виявлено пошкодження цілісності упаковки – контрольні проби не приймають.

8. Всі дії, пов'язані з використанням контрольних проб: розпломбування та відбір зразка насіння з контрольної проби для закладання, закладання польових дослідів контрольних проб для проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю, формування та закладання страхових проб на короткострокове зберігання

здійснюються комісією, призначеною наказом керівника пункту досліджень та супроводжуються відповідними актами, наведені в додатках 3–5. Акти складають у двох ідентичних примірниках, один із них направляють до Інституту.

9. Для закладання контрольних ділянок пункт дослідження в якості стандартних зразків першочергово використовує насіння, попередньо відібране із страхової проби категорії ДН і БН, після встановлення його відповідності стандартному зразку або опису сорту. Перелік стандартних зразків для проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю, сформованих із контрольних проб насіння, направляють до Інституту за формою, наведеною в додатку 6. У випадку сортів-синтетиків перехреснозапильних видів і всіх гібридів, стандартний зразок формують з останньої генерації сертифікованого насіння.

10. У разі відсутності необхідного насіння із страхової проби, пункт дослідження подає запит до Інституту на отримання стандартного (офіційного) зразка насіння зі сховища довготривалого зберігання.

11. Стандартний зразок використовується для отримання «живого» опису сорту рослин під час дослідження та є найбільш надійним для оцінювання контрольних проб насіння. Його слід використовувати у поєднанні з описом сорту, враховуючи, що опис сорту може мати певні обмеження.

12. Після завершення досліджень зібраний урожай з контрольних і стандартних дослідних ділянок, а також страхові проби після двох років зберігання підлягають утилізації методом подрібнення та змішування (додаток 7).

III. Агротехнічні вимоги та закладання контрольних і стандартних ділянок

1. Вимоги до вирощування на контрольних і стандартних ділянках зазвичай відповідають вимогам загальноприйнятої технології вирощування ботанічного таксону з урахуванням зони вирощування.

2. Ґрунт дослідних ділянок повинен бути однорідним за механічним складом, фізико-хімічними показниками, ділянки мають бути максимально вирівняними за рельєфом і родючістю ґрунту.

3. Сівозміна повинна бути типовою для ґрунтово-кліматичної зони, де проводяться дослідження. Планування досліджень на контрольних ділянках передбачає дотримання ротації полів сівозміни, що запобігає ризику виникнення

епіфітотій та епізоотій. Вибір оптимального попередника для кожної культури здійснюється з метою запобігання засміченню рослинами-самосівами цієї ж культури, спорідненої групи рослин, які важко видалити із контрольних та стандартних ділянок.

4. Агротехнічні заходи проводять відповідно до технологічної карти вирощування певного ботанічного таксону, яку щорічно розробляють для кожного поля сівозміни на основі примірних технологічних карт, розроблених Інститутом. Технологічні карти затверджує керівник пункту досліджень.

Рівень агротехніки визначається умовами проведення польових досліджень з ділянкового (грунтового) сортового контролю залежно від ботанічного таксону та типу розвитку рослин. Основною вимогою є дотримання технології вирощування та догляду за рослинами на високому методичному рівні.

5. Для уникнення розміщення досліду після досліду не частіше ніж через два роки, в книзі історії полів різними кольорами відображають схеми розміщення культур у сівозміні та вирівнювальних посівів попередніх років.

За наявності відповідних ресурсів, контрольні та стандартні ділянки можуть бути продубльовані в іншій частині поля. Це дозволить мінімізувати ризик недостатньої кількості рослин для проведення обліків та спостережень.

Основні вимоги до розташування польових дослідів:

кожен дослід має бути розташований в межах однієї ґрунтової відміни;

дослід після досліду закладають не раніше, ніж через два роки вирівнювальних посівів;

постійні вилучки оминають або на них розташовують нулівки;

вживають заходи, що запобігають виникненню строкатості родючості ґрунту.

6. Основна й постійна польові дороги повинні мати ширину 6–10 м, забезпечувати зручний під'їзд до кожного поля. На полях з полезахисними лісовими смугами дослід розміщують довшою стороною перпендикулярно до смуги на відстані не менше 25 м від неї. Від доріг та інших посівів досліди відокремлюють захисними смугами завширшки щонайменше 5 м. Ширина оглядових доріжок біля дослідних ділянок має бути завширшки 1,5 м. Польові дороги, оглядові та міжділянкові доріжки мають бути в розпушеному і чистому від бур'янів стані.

7. На підході до поля встановлюють інформаційний щит із зазначенням повної назви пункту дослідження, номеру поля, площі поля, площі вирівнювальних посівів та типів досліджень.

8. Дослідні ділянки в розрізі ботанічних таксонів оформлюють загальною таблицею із зазначенням типу дослідження, площі досліду, назви ботанічного таксону, кількості сортів, попередника, дати сівби.

9. Ділянки контрольних проб і ділянки стандартних зразків маркуються відповідними ділянковими етикетками. Етикетки ділянок контрольної проби позначають спеціальними номерами, які відповідають номерам контрольних проб і назві сорту у посівній відомості. Етикетки ділянок із стандартними зразками мають позначення «St.». Ділянкові етикетки виставляють в одну лінію на початку ділянки за напрямом руху огляду досліду.

10. Для запобігання механічного засмічення контрольної проби та стандартного зразка між ними залишають міжділянкову доріжку, враховуючи ширину захвату наявних сівалок і комбайнів. Ширину міжділянкової доріжки витримують не менше 28–30 см. Досліди з просапними культурами закладають без міжділянкових доріжок. У цьому разі відстань між крайніми рядками суміжних ділянок дорівнює ширині міжряддя.

11. На виконання Програми фахівці пунктів досліджень розробляють схему закладання дослідів з ділянкового (грунтового) сортового контролю у науково-дослідній сівозміні. На схемі, виконаній у масштабі, відображають межі полів із прив'язкою до геопозиції, контури ґрунтових відмін, елементи рельєфу (блюдця, западини, підвищення, солончаки, постійні вилучки), розташування дослідів, сторони світу, експозицію схилів та напрямки оранки. Схему закладання дослідів затверджує керівник пункту дослідження.

При складанні схеми досліду необхідно врахувати, що всі контрольні зразки одного сорту мають бути розташовані в одному блоці для прямого порівняння зі стандартним зразком. Розміщення стандартної ділянки одного сорту на схемі закладання досліду планують таким чином, щоб забезпечити візуальну оцінку максимально більшої кількості контрольних ділянок (1 стандартна ділянка сорту використовується щонайменше на 10 контрольних ділянок). Кількість висіяних стандартних зразків залежить від кількості контрольних проб (додаток 8). Для

спрощення обліку в межах одного сорту рекомендується висівати контрольні проби, відібрані з однієї партії насіння одного виробника, на суміжних ділянках. Таким чином, нетипові рослини, виявлені на одній ділянці, можуть бути легко перевірені на сусідніх ділянках. Подібні сорти доцільно розміщувати поруч.

12. Перед закладанням польового дослід з ділянкового (грунтового) сортового контролю складається посівна відомість, в якій зазначаються номер поля та дослідної ділянки, контрольний зразок/стандартна проба, назва сорту, номер заявки та категорія насіння.

13. Закладають дослід в оптимальні та максимально стислі терміни (1–2 дні), які визначаються відповідно до строків сівби й ґрунтового-кліматичної зони для певного ботанічного таксону.

14. Система застосування добрив на контрольних ділянках розробляється пунктом дослідження в розрізі ботанічних таксонів з урахуванням властивостей ґрунтів, попередника, а також потреб рослин в елементах живлення у різні періоди органогенезу. Важливо підтримувати норму внесення добрив на мінімальному рівні, щоб уникнути вилягання рослин, особливо у випадку зернових культур.

15. На дослідних ділянках не допускається ураження рослин хворобами та шкідниками. Застосування засобів захисту рослин здійснюється контрольовано і лише за необхідності, відповідно до плану, розробленого пунктом дослідження. При застосуванні гербіцидів і регуляторів росту слід дотримуватися особливої обережності, оскільки вони можуть вплинути на прояв морфологічних ознак рослин.

16. Результати польових досліджень з ділянкового (грунтового) сортового контролю відповідальні фахівці пунктів досліджень Інституту заносять до польового журналу з ділянкового (грунтового) сортового контролю, форма якого наведена в додатку 9.

IV. Дослідження на контрольних ділянках

1. Залежно від категорії насіння, результати підтвердження сортових якостей методом ділянкового (грунтового) сортового контролю можуть бути враховані як:

пре-контроль для насіння категорій ДН, БН та СН (у випадках, якщо СН призначене для подальшого розмноження з метою отримання наступної генерації);

пост-контроль для насіння категорій СН (у випадках, якщо СН не призначене для подальшого розмноження).

2. Проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю для пре-контролю під час розмноження партії насіння, з метою отримання наступних генерацій, дає можливість отримати важливу інформацію про сортові якості насіння перед або в той час, коли наступні насіннєві посіви готові до польового оцінювання, оскільки дослідження відбувається одночасно з вирощуванням насіння наступного покоління.

3. Для СН, призначеного для подальшого розмноження, контрольна ділянка може виконувати дві функції:

контроль сортових якостей насіння з останнього врожаю;

попередній контроль насіннєвих посівів для наступного врожаю.

4. Позасезонний контроль може бути застосований з метою отримання результатів спостережень на контрольних ділянках, не чекаючи завершення наступного сезону вирощування. Дослідження проводять у регіоні, який розташований в іншій півкулі, або в спорудах з регульованим мікрокліматом. Таким чином, сортові якості насіння можуть бути встановлені до настання строків сівби. Зокрема, для сортів овочевих культур може застосовуватись позасезонний контроль в контрольованих умовах закритого ґрунту.

5. Під час проведення обліків та спостережень на контрольних ділянках рослини, які демонструють відхилення кодів прояву ознак, повинні бути позначені кольоровими стрічками та детально досліджені. Важливо встановити причину їх появи, яка може бути пов'язана з механічним засміченням, генетичним розщепленням, мутацією тощо. Необхідно зафіксувати кількість виявлених нетипових рослин на контрольній ділянці із визначеного розміру вибірки.

6. З метою встановлення ідентичності рослин контрольного зразка офіційному опису або стандартному зразку, крім обстеження рослин на контрольних ділянках у польових умовах, проводять ідентифікацію окремих морфологічних ознак сорту в лабораторних умовах.

V. Визначення ідентичності та сортової чистоти контрольних зразків

1. Дослідження прояву морфологічних ознак рослин контрольної проби повинні підтвердити їх сортову ідентичність рослинам стандартного зразка або встановити відповідність коду прояву морфологічних ознак контрольного зразка опису сорту.

2. Сортову ідентичність встановлюють методом візуального порівняння рослин на контрольній та стандартній ділянках за Методиками визначення відповідності сортів критеріям відмінності, однорідності та стабільності в розрізі ботанічних таксонів. Сортову чистоту визначають відповідно до Насінневих схем ОЕСР, за винятком сортів ботанічних таксонів овочевого напрямку використання, цукрових і кормових буряків тощо.

3. Під час визначення відсотку сортової чистоти насіння контрольного зразка застосовують допустимі значення нетипових рослин для різних розмірів вибірки, категорій насіння та стандартів сортової чистоти.

Показники максимально допустимої кількості нетипових рослин для сортів рослин, що включені до Насінневих схем ОЕСР: капуста, гірчиці (хрестоцвітні) та інші олійні і технічні культури, зернові культури, кукурудза звичайна, просо африканське, сорго, наведені в додатках 10–13.

Вимоги щодо проведення ґрунтового сортового контролю для встановлення ідентичності та визначення сортової чистоти контрольних проб насіння категорії ДН застосовують такі ж як до насіння категорії БН.

4. Кількість рослин, що висівається на контрольних ділянках повинна забезпечити наявність необхідного розміру вибірки (рослин, штук) або розмір облікової ділянки, не менший ніж визначено в додатках 10–13.

5. Сортова ідентичність для овочевих культур, пшениці твердої, гірчиці сарептської, гірчиці чорної, ріжю посівного, редьки олійної, сафлору красильного, кмину звичайного, тютюну справжнього, фацелії пижмолистої перевіряється з використанням опису сорту або стандартного зразка. Кількість рослин для дослідження (розмір вибірки) має бути не меншою, ніж передбачено чинними методиками визначення відповідності сортів критеріям відмінності, однорідності та стабільності, доступ до яких забезпечено на офіційному вебсайті Інституту.

6. У випадку перевищення у визначеному розмірі вибірки кількості нетипових рослин на контрольних ділянках, пункт дослідження невідкладно інформує Інститут, який зобов'язаний повідомити про це орган сертифікації. Результати огляду ділянок контрольних проб, за необхідності, оформлюють протоколом проведення польових досліджень з ділянкового (ґрунтового) сортового контролю (додаток 14). Протокол складається у одному примірнику, який залишається на пункті дослідження, а копія

протоколу надається учасникам процедури узгодження питань та у одноденний термін надсилається до Інституту.

7. За результатами підтвердження сортових якостей насіння методом ділянкового (грунтового) сортового контролю не пізніше трьох днів після останнього запису в польовому журналі, формують Картку ділянкового (грунтового) сортового контролю (далі – Картка), за формою наведеною в додатку 15. Ця картка є невід’ємною складовою висновку Інституту щодо ідентичності сорту та сортової чистоти насіння.

8. Результатом дослідження сортових якостей насіння є висновок Інституту щодо підтвердження сортових якостей насіння методом ділянкового (грунтового) сортового контролю, за формою наведеною в додатку 1 до Порядку та який надається органу із сертифікації та суб’єкту контролю у 3-денний строк з дати оформлення такого висновку.

**Директор Департаменту
аграрного розвитку**

Ігор ВІШТАК

Додаток 1
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 3 розділу II)

**Маса контрольної проби та стандартного зразка насіння, необхідних для підтвердження
сортових якостей насіння методом ділянкового (грунтового) сортового контролю**

№ з/п	Ботанічний таксон	Маса насіння, кг	
		контрольна проба	стандартний зразок
Схеми ОЕСР для насіння зернових культур			
1.	Гречка їстівна (<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench.)	1,0	0,2
2.	Елевсина коракан (<i>Eleusine coracana</i> (L.) Gaertn.)	1,0	0,2
3.	Жито посівне (<i>Secale cereale</i> L.)	1,0	0,2
4.	Канаркова трава справжня (<i>Phalaris canariensis</i> L.)	1,0	0,2
5.	Овес посівний (<i>Avena sativa</i> L.)	1,0	0,2
6.	Овес голозерний (<i>Avena nuda</i> L.)	1,0	0,2
7.	Овес щетинястий (<i>Avena strigosa</i> Schreb.)	1,0	0,2
8.	Пшениця тверда та її підвиди (<i>Triticum turgidum</i> L. subsp. <i>durum</i> (Desf.) Husn.)	1,0	0,2
9.	Пшениця м'яка (<i>Triticum aestivum</i> L.)	1,0	0,2
10.	Пшениця спельта (<i>Triticum spelta</i> L.)	1,0	0,2
11.	Пшениця шарозерна (<i>Triticum sphaerococcum</i> Perc.)	1,0	0,2
12.	Пшениця щільноколоса (<i>Triticum compactum</i> Host.)	1,0	0,2
13.	Рис посівний (<i>Oryza sativa</i> L.)	1,0	0,2
14.	Тритикале (х <i>Triticosecale</i> Wittm.)	1,0	0,2
15.	Ячмінь звичайний (<i>Hordeum vulgare</i> L.)	1,0	0,2
Схема ОЕСР для насіння кукурудзи			
16.	Кукурудза звичайна (<i>Zea mays</i> L.)	1,0	0,2

Схема ОЕСР для насіння хрестоцвітих та інших олійних і прядивних видів			
17.	Арахіс підземний (<i>Arachis hypogaea</i> L.)	0,5	0,15
18.	Бавовник барбадоський (<i>Gossypium barbadense</i> L.)	0,5	0,15
19.	Бавовник звичайний (<i>Gossypium hirsutum</i> L.)	0,5	0,15
20.	Бавовник звичайний х Бавовник барбадоський (<i>Gossypium hirsutum</i> L. х <i>Gossypium barbadense</i> L.)	0,5	0,15
21.	Бруква (<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.)	0,05	0,01
22.	Гірчиця сарептська (<i>Brassica juncea</i> (L.) Czern.)	0,5	0,15
23.	Гірчиця чорна (<i>Brassica nigra</i> (L.) W.D.J. Koch)	0,5	0,05
24.	Гірчиця біла (<i>Sinapis alba</i> L.)	0,5	0,015
25.	Капуста листовка (<i>Brassica oleracea</i> (L.) var. <i>acephala</i> DC) включає різновиди: капусти листової мозкової (<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>medullosa</i> Thell.), капусти листової кучеряволистої (<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>sabellica</i> L.), капусти листової зеленолистої (<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>viridis</i> L.)	0,01	0,005
26.	Капуста польова (<i>Brassica campestris</i> L.)	1,0	0,2
27.	Капуста китайська (<i>Brassica chinensis</i> L.)	0,02	0,01
28.	Капуста пекінська (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>pekinensis</i> (Lour.) Kitam.)	0,02	0,01
29.	Коноплі посівні (<i>Cannabis sativa</i> L.)	0,2	0,05
30.	Ріпа (<i>Brassica rapa</i> L.), (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i> L.)	0,05	0,015
31.	Кмин звичайний (<i>Carum carvi</i> L.)	0,01	0,01
32.	Льон звичайний (<i>Linum usitatissimum</i> L.)	0,3	0,05
33.	Мак снотворний (<i>Papaver somniferum</i> L.)	0,1	0,05
34.	Подорожник ланцетолистий (<i>Plantago lanceolata</i> L.)	0,015	0,005
35.	Редька олійна (<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i> Pers.)	1,0	0,2

36.	Рижий посівний (<i>Camelina sativa</i> (L.) Crantz)	0,5	0,015
37.	Ріпак (включаючи ярий і озимий типи розвитку) (<i>Brassica napus</i> L. <i>oleifera</i> , <i>Brassica napus</i> (L.) var. <i>oleifera</i> Delile [Incl. former <i>Brassica Napus</i> (var. <i>oleifera</i> subvar. <i>annua</i>) L. & <i>Brassica napus</i> (var. <i>oleifera</i> subvar. <i>biennis</i>)	0,5	0,05
38.	Сафлор красильний (<i>Carthamus tinctorius</i> L.)	3,0	0,05
39.	Соняшник однорічний (<i>Helianthus annuus</i> L.)	1,0	0,2
40.	Турнепс (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs., <i>Brassica campestris</i> L.)	0,3	0,01
41.	Тютюн справжній (<i>Nicotiana tabacum</i> L.)	0,002	0,001
42.	Фацелія пижмолиста (<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth)	0,5	0,01
43.	Цикорій кореневий (промисловий) (<i>Cichorium intybus</i> L. Partim)	0,1	0,05
44.	Цикорій головчастий (<i>Cichorium intybus</i> L. Partim)	0,05	0,01
45.	Цикорій листковий (<i>Cichorium intybus</i> L. Partim)	0,025	0,01
Схема ОЕСР для насіння буряка кормового і буряка цукрового			
46.	Буряк кормовий (<i>Beta vulgaris</i> L.)	1,0	0,2
47.	Буряк цукровий (<i>Beta vulgaris</i> L. ssp. <i>vulgaris</i> var. <i>altissima</i> Doell)	1,0	0,2
Схема ОЕСР для насіння сорго і проса африканського			
48.	Просо африканське (<i>Cenchrus americanus</i> L., <i>Pennisetum glaucum</i> (L.) R. Br., <i>Pennisetum americanum</i> (L.) Leeke, <i>Pennisetum typhoides</i> (Burm.f.) Stapf & C.E. Hubb.)	1,0	0,2
49.	Сорго багаторічне (трава Колумба) (<i>Sorghum alnum</i> Parodi, <i>Sorghum</i> × <i>alnum</i> Parodi; <i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench × <i>Sorghum halapense</i> (L.) Pers.)	1,0	0,2
50.	Сорго звичайне (двокольорове) (<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench)	1,0	0,2
51.	Сорго суданське, сорго-суданковий гібрид, сорго × друммонді (сорго суданське) (<i>Sorghum</i> × <i>drummondii</i> (Steud.) Millsp. & Chase, <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf; <i>Sorghum bicolor</i> var. <i>sudanense</i>); Сорго × друммонді (сорго-суданковий гібрид) (<i>Sorghum</i> × <i>drummondii</i> (Steud.) Millsp. & Chase, <i>Sorghum vulgare</i> Pers. x <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf)	1,0	0,2

52.	Сорго двокольорове двокольорове (сорго цукрове) (<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench subsp. <i>bicolor</i> , <i>Sorghum saccharatum</i> (L.) Moench, <i>Sorghum bicolor</i> var. <i>saccharatum</i> (L.) Mohlenbr); Сорго двокольорове двокольорове (сорго віникове) (<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench subsp. <i>bicolor</i> , <i>Sorghum technicum</i> Batt. & Trab.); Сорго двокольорове двокольорове (сорго звичайне) <i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench subsp. <i>bicolor</i> , <i>Sorghum vulgare</i> Pers.); Сорго двокольорове двокольорове (сорго дохна) (<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench subsp. <i>bicolor</i> , <i>Sorghum dochna</i> (Forssk.) Snowden)	1,0	0,2
53.	міжвидові гібриди сорго <i>Sorghum</i> ssp. Hybrid Сорго × друммонді (сорго звичайне (двокольорове) × сорго суданське) (<i>Sorghum</i> × <i>drummondii</i> (Steud.) Millsp. & Chase, <i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench × <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf); Сорго × друммонді (сорго цукрове × сорго суданське) (<i>Sorghum</i> × <i>drummondii</i> (Steud.) Millsp. & Chase, <i>Sorghum saccharatum</i> (L.) Moench × <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf)	1,0	0,2
Схема ОЕСР для насіння овочевих культур			
54.	Гарбуз великоплідний (<i>Cucurbita maxima</i> Duchesne)	0,2	0,08
55.	Бугиля кервель (<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.)	0,1	0,04
56.	Буряк столовий (<i>Beta vulgaris</i> L. ssp. <i>vulgaris</i> var. <i>conditiva</i> Alef., <i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>rubra</i> L.)	0,2	0,08
57.	Кавун звичайний (<i>Citrullus lanatus</i> (Thumb) Mansf.)	0,15	0,05
58.	Крес-салат (<i>Lepidium sativum</i> L.)	0,3	0,1
59.	Кукурудза розлусна (<i>Zea mays</i> L. ssp. <i>everta</i> Sturt.)	1,0	0,4
60.	Кукурудза цукрова (<i>Zea mays</i> (L.) ssp. <i>saccharata</i> Sturt.)	1,0	0,4
61.	Мангольд (буряк листовий) (<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>cicla</i> (L.) Ulrich)	0,1	0,04
62.	Мласкавець колосковий (овочевий) (<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterrade)	0,02	0,006
63.	Морква (<i>Daucus carota</i> L., <i>Daucus carota</i> (L.) ssp. <i>sativus</i> (Hoffm.) Hayek)	0,05	0,02
64.	Ріпа (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i> L.)	0,05	0,02

64.	Редька посівна (<i>Raphanus sativus</i> L.) включає різновиди: редьки посівної (редиски) (<i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>sativus</i> Pers.), редьки чорної (<i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>niger</i> (Mill.) S. Kerner), редьки посівної (лобо) (<i>Raphanus sativus</i> L. convar. <i>lobo</i> Sazon. et Stankev. var. <i>lobo</i>), дайкону (<i>Raphanus sativus</i> L. ssp. <i>acanthiformis</i> (Morel) Stankev.)	0,1	0,04
66.	Скорцонера іспанська (козелець іспанський) (<i>Scorzonera hispanica</i> L.)	0,2	0,08
67.	Холодок лікарський (спаржа) (<i>Asparagus officinalis</i> L.)	0,05	0,02
68.	Цибуля городня (<i>Allium cepa</i> L.)	0,1	0,04
69.	Шпинат городній (<i>Spinacia oleracea</i> L.)	0,2	0,08

Додаток 2
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 6 розділу II)

ЖУРНАЛ
реєстрації надходження контрольних проб насіння
для проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю

№ з/п	Дата надходження	Виробник насіння і садивного матеріалу	Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) аудитора із сертифікації	Ботанічний таксон	Назва сорту	Категорія насіння	Партія насіння	Маса проби, кг	Відповідальна особа
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Додаток 3
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 8 розділу II)

Акт
розпломбування та відбору насіння контрольної проби
_____філії Українського інституту експертизи сортів рослин

«__»_____20__року _____

Даний Акт засвідчує, що комісією у складі:

проведено розпломбування та відбір зразка насіння з контрольної проби для закладання польових дослідів на контрольних ділянках з метою проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю, згідно переліку:

№ з/п	Назва сорту	Номер заявки	Номер партії насіння	Виробник насіння і садивного матеріалу	Маса зразка, кг
1	2	3	4	5	6

Голова комісії

Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

(підпис)

члени комісії

Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

(підпис)

Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

(підпис)

Акт складено у двох ідентичних примірниках.

Додаток 4
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 8 розділу II)

Акт
закладання польових дослідів контрольних проб для проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю _____ філії
Українського інституту експертизи сортів рослин

«__» _____ 20__ року _____

Даний Акт засвідчує, що комісія у складі:

провела _____ закладання польових дослідів контрольних проб для проведення
(дата)

ділянкового (грунтового) сортового контролю, згідно з нижченаведеного переліку:

№ з/п	Назва сорту	Номер заявки	Номер партії	Виробник насіння і садивного матеріалу	Маса проби, кг	Номер ділянки
1	2	3	4	5	6	7

Голова комісії

Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

(підпис)

члени комісії

Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

(підпис)

Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

(підпис)

Акт складено у двох ідентичних примірниках.

Додаток 5
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 8 розділу II)

Акт
закладання страхових проб на короткострокове зберігання
у сховищі _____ філії
Українського інституту експертизи сортів рослин

«__» _____ 20__ року _____

Даний Акт засвідчує, що комісія у складі:

провела закладання страхових проб, що виділені із контрольної проби на короткострокове зберігання, згідно з нижченаведеного переліку:

№ з/п	Назва сорту	Номер заявки	Номер партії	Виробник насіння і садивного матеріалу	Маса проби, кг
1	2	3	4	5	6

Голова комісії

Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

(підпис)

члени комісії

Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

(підпис)

Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

(підпис)

Акт складено у двох ідентичних примірниках.

Додаток 6
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 9 розділу II)

**Перелік стандартних зразків
для проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю,
сформованих із контрольних проб насіння**

№ з/п	Назва сорту	Номер заявки	Номер партії	Виробник насіння і садивного матеріалу	Маса зразка/ залишок зразка, кг
1	2	3	4	5	6

Керівник пункту дослідження

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

(підпис)

Відповідальна особа

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

(підпис)

Додаток 7
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 12 розділу II)

Акт
утилізації урожаю контрольних і стандартних ділянок та страхових проб
_____ філії Українського інституту експертизи сортів рослин

«__»_____20__року _____

Даний Акт засвідчує, що комісія у складі:

_____ провела утилізацію зразків насіння сортів рослин, методом _____ згідно з нижченаведеного переліку:

№ з/п	Назва сорту	Номер заявки	Номер партії	Виробник насіння і садивного матеріалу	Маса зразка, кг
1	2	3	4	5	6

Голова комісії

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

_____ (підпис)

члени комісії

_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

_____ (підпис)

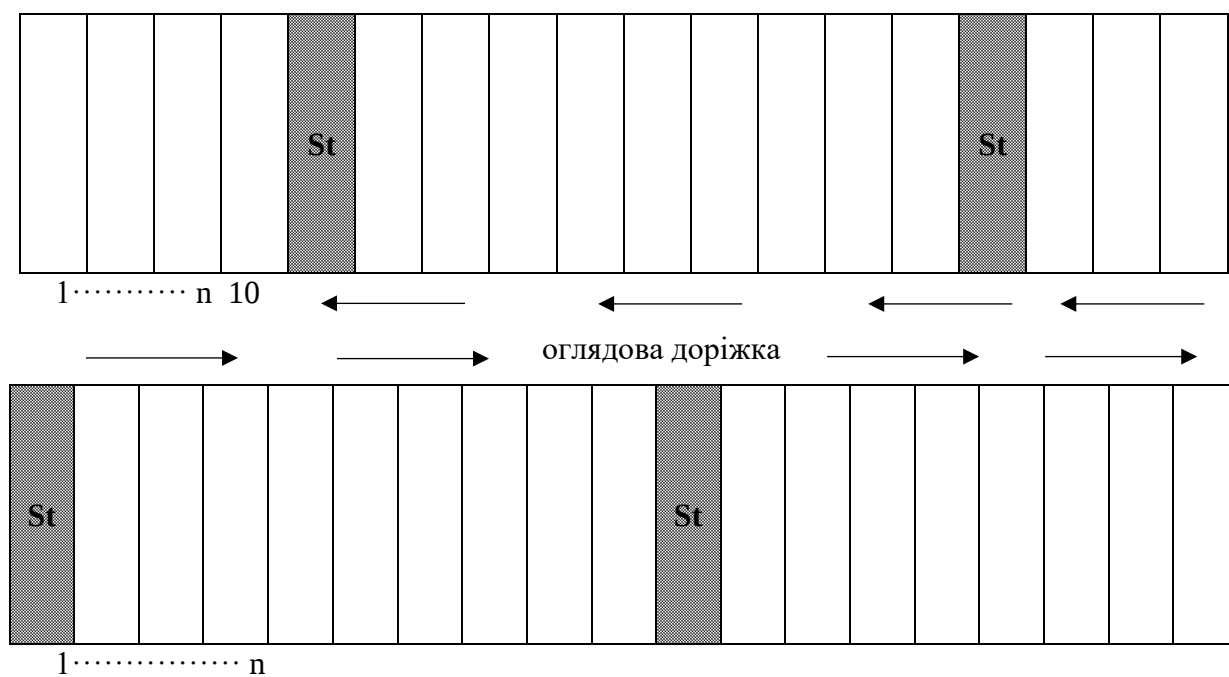
_____ Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

_____ (підпис)

Акт складено у двох ідентичних примірниках.

Додаток 8
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 11 розділу III)

Схема розміщення контрольної та стандартної ділянок

St – стандартна ділянка;

1 .. n – контрольні ділянки.

Додаток 9
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 16 розділу III)

Полевий журнал з ділянкового (грунтового) сортового контролю

Ботанічний таксон _____ рік досліджень _____

Назва пункту дослідження _____

Автор досліджу _____

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Керівник пункту дослідження _____

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Загальні відомості

1. Тип ґрунту

2. Поле №

3. Попередник

4. Дата сівби

5. Дата появи сходів

6. Кількість контрольних проб

7. Кількість стандартних зразків

8. Параметри ділянок:

- довжина, см:

- ширина, см:

- кількість рядків, шт.:

- ширина міжрядь, см:

- відстань між рослинами в рядку, см:

- кількість рослин на ділянці, шт.:

Агротехніка у досліді

Основний обробіток ґрунту

1. _____
2. _____
3. _____

Передпосівний обробіток ґрунту

1. _____
2. _____
3. _____

Догляд за посівами

1. _____
2. _____
3. _____

Метеорологічні спостереження
20_____ рр.

1. Річна кількість опадів, мм.

[illegible]

2. Середньодобова температура повітря, °С.

[illegible]

3. Мінімальна температура на поверхні ґрунту в період весняних та осінніх приморозків, °С.

Температура, °C	Місяці					
	Березень	Квітень	Травень	Вересень	Жовтень	Листопад
20__						
20__						
20__						

4. Відносна вологість повітря, %.

[illegible]

5. Вологість ґрунту, %.

[illegible]

Схема досліду
20____ рік

Продовження додатка 9

Фенологічні спостереження (дати)
20____ рік

[illegible]

Таблиця ідентифікаційних морфологічних ознак

Контрольний зразок _____ Назва сорту _____ Номер заявки _____ Ділянка № _____

№ ознаки	Ознака	Дата визначення	Офіційний опис сорту	Результати досліджень			Примітка
				код ознаки	кількість нетипових рослин	Сортова чистота, %	
1	2	3	4	5	6	7	8

Особливі примітки _____

Додаток 10
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 3 розділу V)

Мінімально допустимий показник сортової чистоти та допустима кількість нетипових рослин до стандартної чистоти для схеми ОЕСР сортової сертифікації насіння капустианих, гірчичних (хрестоцвітих) та інших олійних і технічних культур

Сорт (лінія/гібрид)	Кількість рослин для дослідження (вибірка), шт.	БН		СН	
		Мінімально допустимий показник сортової чистоти, %	Допустима кількість нетипових рослин, шт.	Мінімально допустимий показник сортової чистоти, %	Допустима кількість нетипових рослин, шт.
1	2	3	4	5	6
Капустяні, гірчичні (хрестоцвіті)					
Бруква (<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.) без ЦЧС					
сорт	100	99,7	0	-	-
сорт (насіння першого покоління)	100	-	-	99,0	1
сорт (насіння другого покоління)	100	-	-	98,0	2
гібрид (пост-контроль)	100	-	-	85	15
Бруква (<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.) з використання ЦЧС					
жіноча лінія – батьківський компонент	100	99,9	0	-	-
жіноча лінія – гібрид	100	-	-	99,0	1
чоловіча лінія запилювач – батьківський компонент	100	99,9	0	-	-
чоловіча лінія запилювач – гібрид	100	-	-	99,7	0
лінія з чоловічою стерильністю – батьківський компонент	100	98,0	2	-	-
лінія з чоловічою стерильністю – гібрид	100	-	-	98,0	2
гібрид (пост-контроль)	100	-	-	90,0	10

1	2	3	4	5	6
Бруква (<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.) із самонесумісністю					
батьківський компонент	100	99,0	1	-	-
гібрид	100	-	-	99,5	0
гібрид (пост-контроль)	100	-	-	90,0	10
Гірчиця біла (<i>Sinapis alba</i> L.) без ЦЧС					
сорт	300	99,7	0	-	-
сорт (насіння першого покоління)	300	-	-	99,0	3
сорт (насіння другого покоління)	300	-	-	98,0	6
Капуста листовка (<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef.) включає різновиди: капусти листової мозкової (<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>medullosa</i> Thell.), капусти листової кучеряволистої (<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>sabellica</i> L.), капусти листової зеленолистої (<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>viridis</i> L.) без ЦЧС					
сорт	100	99,7	0	-	-
сорт (насіння першого покоління)	100	-	-	99,0	1
сорт (насіння другого покоління)	100	-	-	98,0	2
Ріпа (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i> L.) (включаючи капусту польову (<i>Brassica campestris</i> L.), капусту китайську (<i>Brassica chinensis</i> L.), капуста пекінська (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>Pekinensis</i> (Lour.) Kitam.)) без ЦЧС крім сортів кормового напрямку використання					
сорт	100	99,9	0	-	-
сорт (насіння першого покоління)	100	-	-	99,7	0
сорт (насіння другого покоління)	100	-	-	99,7	0
гібрид (пост-контроль)	100	-	-	85,0	15
Ріпа (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i> L.) (включаючи капусту польову (<i>Brassica campestris</i> L.), капусту китайську (<i>Brassica chinensis</i> L.), капуста пекінська (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>Pekinensis</i> (Lour.) Kitam.)) без ЦЧС* для сортів кормового напрямку використання					
сорт	100	99,7	0	-	-
сорт (насіння першого покоління)	100	-	-	99,0	1
сорт (насіння другого покоління)	100	-	-	98,0	2

1	2	3	4	5	6
гібрид (пост-контроль)	100	-	-	85,0	15
Ріпа (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i> L.) (включаючи капусту польову (<i>Brassica campestris</i> L.), капусту китайську (<i>Brassica chinensis</i> L.), капуста пекінська (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>Pekinensis</i> (Lour.) Kitam.)) з використання ЦЧС					
жіноча лінія – батьківський компонент	100	99,9	0	-	-
жіноча лінія – гібрид	100	-	-	99,0	1
чоловіча лінія запилювач – батьківський компонент	100	99,9	0	-	-
чоловіча лінія запилювач – гібрид	100	-	-	99,5	0
лінія з чоловічою стерильністю – батьківський компонент	100	98,0	2	-	-
лінія з чоловічою стерильністю – гібрид	100	-	-	98,0	2
гібрид (пост-контроль)	100	-	-	90,0	10
Ріпа (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i> L.) (включаючи капусту польову (<i>Brassica campestris</i> L.), капусту китайську (<i>Brassica chinensis</i> L.), капуста пекінська (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>Pekinensis</i> (Lour.) Kitam.)) із самонесумісністю					
батьківський компонент	100	99,9	0	-	-
гібрид	100	-	-	99,5	0
гібрид (пост-контроль)	100	-	-	90,0	10
Ріпак (включаючи ярий і озимий типи розвитку) (<i>Brassica napus</i> L. <i>Oleifera</i> , <i>Brassica napus</i> (L.) var. <i>oleifera</i> Delile (Incl. former <i>Brassica Napus</i> (var. <i>oleifera</i> Subvar. <i>annua</i>) L. & <i>Brassica napus</i> (var. <i>oleifera</i> Subvar. <i>biennis</i>)) без ЦЧС крім сортів кормового напрямку використання					
сорт	200	99,0	0	-	-
сорт (насіння першого покоління)	200	-	-	99,7	0
сорт (насіння другого покоління)	200	-	-	99,7	0
гібрид озимого типу (пост-контроль)	200	-	-	90,0	20

1	2	3	4	5	6
гібрид ярого типу (пост-контроль)	200	-	-	85,0	30
Ріпак (включаючи ярий і озимий типи розвитку) (<i>Brassica napus</i> L. <i>Oleifera</i> , <i>Brassica napus</i> (L.) var. <i>oleifera</i> Delile (Incl. former <i>Brassica Napus</i> (var. <i>oleifera</i> Subvar. <i>annua</i>) L. & <i>Brassica napus</i> (var. <i>oleifera</i> Subvar. <i>biennis</i>)) без ЦЧС для сортів кормового напрямку використання					
сорт	200	99,7	0	-	-
сорт (насіння першого покоління)	200	-	-	99,0	2
сорт (насіння другого покоління)	200	-	-	98,0	4
гібрид озимого типу (пост-контроль)	200	-	-	90,0	20
гібрид ярого типу (пост-контроль)	200	-	-	85,0	30
Ріпак (включаючи ярий і озимий типи розвитку) (<i>Brassica napus</i> L. <i>Oleifera</i> , <i>Brassica napus</i> (L.) var. <i>oleifera</i> Delile (Incl. former <i>Brassica Napus</i> (var. <i>oleifera</i> Subvar. <i>annua</i>) L. & <i>Brassica napus</i> (var. <i>oleifera</i> Subvar. <i>biennis</i>)) з використання ЦЧС					
жіноча лінія – батьківський компонент	200	99,9	0	-	-
жіноча лінія – гібрид	200	-	-	99,0	2
чоловіча лінія запилювач – батьківський компонент	200	99,9	0	-	-
чоловіча лінія запилювач – гібрид	200	-	-	99,7	0
лінія з чоловічою стерильністю озимого типу – батьківський компонент	200	99,0	2	-	-
лінія з чоловічою стерильністю озимого типу – гібрид	200	-	-	98,0	4
лінія з чоловічою стерильністю ярого типу – батьківський компонент	200	98,0	4	-	-

1	2	3	4	5	6
лінія з чоловічою стерильністю ярого типу – гібрид	200	-	-	98,0	4
гібрид (пост-контроль)	200	-	-	90,0	20
Ріпак (включаючи ярий і озимий типи розвитку) (<i>Brassica napus</i> L. <i>Oleifera</i> , <i>Brassica napus</i> (L.) var. <i>oleifera</i> Delile (Incl. former <i>Brassica Napus</i> (var. <i>oleifera</i> Subvar. <i>annua</i>) L. & <i>Brassica napus</i> (var. <i>oleifera</i> Subvar. <i>biennis</i>)) із самонесумісністю					
батьківський компонент	200	99,9	0	-	-
гібрид	200	-	-	99,5	1
гібрид (пост-контроль)	200	-	-	90,0	20
Інші олійні і технічні види					
Арахіс підземний (<i>Arachis hypogaea</i> L.)					
сорт	100	99,7	0	-	-
сорт (насіння першого покоління)	100	-	-	99,5	0
сорт (насіння другого покоління)	100	-	-	99,5	0
Бавовник звичайний (<i>Gossypium hirsutum</i> L.), бавовник барбадоський (<i>Gossypium barbadense</i> L.), гібриди бавовник звичайний × бавовник барбадоський (<i>Gossypium hirsutum</i> L. × <i>Gossypium barbadense</i> L.) з ЦЧС					
жіноча лінія – батьківський компонент	500	99,8	1	-	-
жіноча лінія – гібрид	500	-	-	99,5	2
чоловіча лінія запилювач – батьківський компонент	500	99,8	1	-	-
чоловіча лінія запилювач – гібрид	500	-	-	99,5	2
лінія з чоловічою стерильністю – батьківський компонент	500	99,9	0	-	-
лінія з чоловічою стерильністю – гібрид	500	-	-	99,7	1
Коноплі посівні (<i>Cannabis sativa</i> L.)					
сорт, що розмножується насінням	200	99,5	1	-	-

1	2	3	4	5	6
сорт, що розмножується насінням (насіння першого покоління)	200	-	-	98,0	4
сорт, що розмножується насінням (насіння другого покоління)	200	-	-	98,0	4
сорт, що розмножується вегетативно	40	99,5	0	98,0	0
Льон звичайний (<i>Linum usitatissimum</i> L.)					
сорт	1000	99,7	3	-	-
сорт (насіння першого покоління)	1000	-	-	98,0	20
сорт (насіння другого покоління)	1000	-	-	97,5	25
Мак снотворний (<i>Papaver somniferum</i> L.)					
сорт	200	99,0	2	-	-
сорт (насіння першого покоління)	200	-	-	98,0	4
сорт (насіння другого покоління)	200	-	-	98,0	4
Соняшник однорічний (<i>Helianthus annuus</i> L.) без ЦЧС					
сорт	100	99,7	0	-	-
сорт (насіння першого покоління)	100	-	-	99,0	1
сорт (насіння другого покоління)	100	-	-	98,0	2
Соняшник однорічний (<i>Helianthus annuus</i> L.) з ЦЧС					
батьківський компонент лінії – жіноча лінія з рослинами, що продувають пилок	100	99,8	0	-	-
батьківський компонент лінії – чоловіча лінія (запилювач)	100	99,8	0	-	-

Продовження додатка 10

1	2	3	4	5	6
батьківський компонент гібрида – жіноча лінія з рослинами з чоловічою стерильністю	100	99,5	0	-	-
батьківський компонент гібрида – чоловіча лінія (запилювач)	100	99,8	0	-	-
батьківський компонент гібрида – жіноча лінія	100	-	-	99,0	1
батьківський компонент гібрида – чоловіча лінія (запилювач)	100	-	-	99,5	0
батьківський компонент гібрида – лінія чоловічою стерильністю	100	-	-	99,5	0
гібрид (пост-контроль)	100	-	-	95,5	0

Примітка:

ЦЧС – цитоплазматична чоловіча стерильність

Додаток 11
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 3 розділу V)

Мінімально допустимий показник сортової чистоти та допустима кількість нетипових рослин до стандартної чистоти для схеми ОЕСР сортової сертифікації насіння зернових культур

Сорт (лінія/гібрид)	Кількість рослин для дослідження (вибірка), шт. або розмір облікової ділянки	БН		СН	
		Мінімально допустимий показник сортової чистоти, %	Допустима кількість нетипових рослин, шт.	Мінімально допустимий показник сортової чистоти, %	Допустима кількість нетипових рослин, шт.
1	2	3	4	5	6
Гречка їстівна (<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench.)					
перехреснозапильний сорт	30 м ²		1	-	-
	10 м ²	-	-		1
Елевсіна коракан (<i>Eleusine coracana</i> (L.) Gaertn)					
сорт	160	99,9	0	-	-
сорт (насіння першого покоління)	160	-	-	99,7	0
сорт (насіння другого покоління)	160	-	-	99,0	1
Жито посівне (<i>Secale cereal</i> L.)					
простий гібрид (пост-контроль)	1000		6	-	-
перехреснозапильний сорт, гібрид	30 м ²		1	-	-
	10 м ²	-	-		1
Овес посівний (<i>Avena sativa</i> L.); овес голозерний (<i>Avena nuda</i> L.), овес щетинистий (<i>Avena strigosa</i> Schreb.)					
сорт	2000	99,9	2	-	-
сорт (насіння першого покоління)	2000	-	-	99,7	6
сорт (насіння другого покоління)	2000	-	-	99,0	20
гібрид: батьківський компонент (лінія або сорт)	2000	99,9	2	-	-
гібрид	2000	-	-	99,7	6
гібрид (пост-контроль)	2000	-	-	90,0	200
Пшениця м'яка (<i>Triticum aestivum</i> L.) та інші підвиди пшениці м'якої; Пшениця спельта (<i>Triticum spelta</i> L.) без ЦЧС					
сорт	2000	99,9	2	-	-
сорт (насіння першого покоління)	2000	-	-	99,7	6

Продовження додатка 11

1	2	3	4	5	6
сорт (насіння другого покоління)	2000	-	-	99,0	20
гібрид: батьківський компонент (лінія або сорт)	2000	99,9	2	-	-
гібрид	2000	-	-	99,7	6
гібрид (пост-контроль)	2000	-	-	90,0	200
Пшениця м'ка (<i>Triticum aestivum</i> L.) та інші підвиди пшениці м'якої; Пшениця спельта (<i>Triticum spelta</i> L.) з використанням ЦЧС					
запилювач (відновлювач): батьківський компонент	2000	99,9	2	-	-
запилювач (відновлювач): гібрид	2000	-	-	99,7	6
лінія з чоловічою стерильністю (жіночий компонент): батьківський компонент	2000	99,7	6	-	-
лінія з чоловічою стерильністю (жіночий компонент): гібрид	2000	-	-	99,4	12
лінія з чоловічою стерильністю (жіночий компонент) простий гібрид (для вирощування трилінійного гібриду)	2000	-	-	99,0	20
гібрид (пост-контроль)	2000	-	-	85,0	300
Рис посівний (<i>Oryza sativa</i> L.)					
сорт	1500	99,9	1	-	-
сорт (першого покоління)	1500	-	-	99,7	4
сорт (насіння другого покоління)	1500	-	-	99,0	15
гібрид: батьківський компонент (лінія або сорт)	1500	99,9	1	-	-
гібрид	1500	-	-	99,7	4
гібрид (пост-контроль)	1500	-	-	90,0	150
Тритикале (x <i>Triticosecale</i> Wittm.)					
самозапильний сорт	2000	99,7	6	-	-

1	2	3	4	5	6
самозапильний сорт (насіння першого покоління)	2000	-	-	99,0	20
самозапильний сорт (насіння другого покоління)	2000	-	-	98,0	40
перехреснозапильний сорт, гібрид	30 м ²		1	-	-
	10 м ²	-	-		1
простий гібрид (пост-контроль)	2000		12	-	-
Ячмінь звичайний (<i>Hordeum vulgare</i> L.) без ЦЧС					
сорт	2000	99,9	2	-	-
сорт (насіння першого покоління)	2000	-	-	99,7	6
сорт (насіння другого покоління)	2000	-	-	99,0	20
гібрид: батьківський компонент (лінія або сорт)	2000	99,9	2	-	-
гібрид	2000	-	-	99,7	6
гібрид (пост-контроль)	2000	-	-	90,0	200
Ячмінь звичайний (<i>Hordeum vulgare</i> L.) з використанням ЦЧС					
запилювач (відновлювач): батьківський компонент	2000	99,9	2	-	-
запилювач (відновлювач): гібрид	2000	-	-	99,7	6
лінія з чоловічою стерильністю (жіночий компонент): батьківський компонент	2000	99,8	4	-	-
лінія з чоловічою стерильністю (жіночий компонент): гібрид	2000	-	-	99,7	6
лінія з чоловічою стерильністю (жіночий компонент) простий гібрид (для вирощування трилінійного гібриду)	2000	-	-	99,5	10
гібрид (пост-контроль)	2000	-	-	85	300

Додаток 12
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 3 розділу V)

Мінімально допустимий показник сортової чистоти та допустима кількість нетипових рослин до стандартної чистоти для схеми ОЕСР сортової сертифікації насіння кукурудзи звичайної (*Zea mays* L.)

Сорт (лінія/гібрид)	Кількість рослин для дослідження (вибірка), шт.	БН		СН	
		Мінімально допустимий показник сортової чистоти, %	Допустима кількість нетипових рослин, шт.	Мінімально допустимий показник сортової чистоти, %	Допустима кількість нетипових рослин, шт.
перехреснозапильний сорт (пост-контроль)	100	99,5	0	99,0	1
батьківський компонент – жіноча та чоловіча лінії	100	99,9	0	-	-
батьківський компонент для міжлінійного простого гібриду	100	99,9	0	-	-
батьківський компонент гібрида – жіноча лінія	100	-	-	99,8	0
батьківський компонент гібрида – чоловіча лінія (запилювач)	100	-	-	99,8	0
простий гібрид (пост-контроль)	100	-	-	97,0	3
інші типи гібридів (пост-контроль)	100	-	-	95,0	5

Додаток 13
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 3 розділу V)

Мінімально допустимий показник сортової чистоти та допустима кількість нетипових рослин до стандартної чистоти для схеми ОЕСР сортової сертифікації насіння проса африканського (*Pennisetum glaucum* (L.) R. Br.; *Pennisetum americanum* (L.) Leeke), сорго (*Sorghum Moench*)

Сорт (лінія/гібрид)	Кількість рослин для дослідження (вибірка), шт.	БН		СН	
		мінімально допустимий показник сортової чистоти, %	допустима кількість нетипових рослин, шт.	мінімально допустимий показник сортової чистоти, %	допустима кількість нетипових рослин, шт.
1	2	3	4	5	6
Сорго (<i>Sorghum Moench</i>)					
сорт	100	99,5	0	99,0	1
гібриди підвидів Сорго звичайного (двокольорового) (<i>Sorghum bicolor subsp.</i>) з використанням ЦЧС					
батьківський компонент лінії – чоловіча лінія (запилювач)	100	99,9	0	-	-
батьківський компонент лінії – жіноча лінія з рослинами, що продують пилок	100	99,9	0	-	-
батьківський компонент гібрида – чоловіча лінія (запилювач)	100	99,9	0	-	-
батьківський компонент гібрида – чоловіча лінія (запилювач)	100	-	-	99,9	0
батьківський компонент гібрида – жіноча лінія	100	99,9	0	-	-
батьківський компонент гібрида – жіноча лінія	100	-	-	99,7	0

Продовження додатка 13

1	2	3	4	5	6
батьківський компонент гібрида – лінія чоловічою стерильністю	100	99,5	0	-	-
батьківський компонент гібрида – лінія чоловічою стерильністю	100	-	-	99,0	1
гібриди підвидів Сорго звичайного (двокольорового) (<i>Sorghum bicolor subsp.</i>) без ЦЧС*					
батьківський компонент – жіноча та чоловіча лінії	100	99,9	0	-	-
батьківський компонент для міжлінійного простого гібриду	100	99,9	0	-	-
батьківський компонент гібрида – жіноча лінія	100	-	-	99,7	0
простий гібрид (пост-контроль)	100	-	-	97,0	3
інші типи гібридів (пост-контроль)	100	-	-	95,0	5
Просо африканське (<i>Pennisetum glaucum</i> (L.) R. Br.; <i>Pennisetum americanum</i> (L.) Leeke)					
сорт	240	99,5	0	99,0	2
Просо африканське (<i>Pennisetum glaucum</i> (L.) R. Br.; <i>Pennisetum americanum</i> (L.) Leeke) з використанням ЦЧС					
батьківський компонент лінії – чоловіча лінія (запилювач)	240	99,9	0	-	-
батьківський компонент лінії – жіноча лінія з рослинами, що продукують пилок	240	99,9	0	-	-
батьківський компонент гібрида – чоловіча лінія (запилювач)	240	99,9	0	-	-
батьківський компонент гібрида – чоловіча лінія (запилювач)	240	-	-	99,9	0

1	2	3	4	5	6
батьківський компонент гібрида – жіноча лінія	240	99,9	0	-	-
батьківський компонент гібрида – жіноча лінія	240	-	-	99,7	0
батьківський компонент гібрида – лінія чоловічою стерильністю	240	99,5	0	-	-
батьківський компонент гібрида – лінія чоловічою стерильністю	240	-	-	99,0	2
Просо африканське (<i>Pennisetum glaucum</i> (L.) R. Br.; <i>Pennisetum americanum</i> (L.) Leeke) без ЦЧС					
батьківський компонент – жіноча та чоловіча лінії	240	99,9	0	-	-
батьківський компонент для міжлінійного простого гібриду	240	99,9	0	-	-
батьківський компонент гібрида – жіноча лінія	240	-	-	99,7	0
простий гібрид (пост-контроль)	240	-	-	97,0	7
інші типи гібридів (пост-контроль)	240	-	-	95,0	12

Додаток 14
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю
(пункт 6 розділу V)

ПРОТОКОЛ
проведення польових досліджень з ділянкового (грунтового) сортового контролю
номер контрольного зразка _____, назва сорту _____,
номер заявки _____

«__» _____ 20__ року

Адреса _____
(місце складання протоколу)

Суб'єкт насінництва (представник) _____
(повне найменування / прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності))
та представники Українського інституту експертизи сортів рослин:

Провели спільний огляд рослин контрольного зразка _____ та
встановили: _____

За результатами спільного обговорення прийнято рішення:

Підписи:

(посада)

(підпис)

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

(посада)

(підпис)

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Протокол складено у 3-х ідентичних примірниках.

Додаток 15
до Методики проведення
ділянкового (грунтового) сортового
контролю
(пункт 8 розділу V)

КАРТКА
ділянкового (грунтового) сортового контролю

Пункт дослідження _____

Ботанічний таксон _____
(латиницею)

(українською)

Назва сорту _____ Категорія насіння: _____

Номер заявки _____

Дата сівби _____ Код проби _____

Ділянка № _____

№ ознак	Ознаки	Опис сорту			Відповідність контрольної проби		
		ступінь прояву ознак	код прояву	дата обліку	стандартній пробі (+, −)	невідповідність	
						код прояву	кількість нетипових рослин, шт.

Відповідність контрольної проби сортовій чистоті:

Коментарі: _____

Відповідальна особа

(підпис)

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Керівник пункту дослідження

(підпис)

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ
